

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 1-5

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 (Ρήμα – Υποκείμενο – Σύνθεση με Αχώριστα μόρια)

1. Να υπογραμμίσετε το υποκείμενο των πιο κάτω προτάσεων.

- α) Εγώ παρακολουθώ τηλεόραση.
- β) Οι φίλαθλοι τσακώθηκαν μεταξύ τους.
- γ) Τα πουλιά κελαηδούν.
- δ) Σε λίγο αρχίζουν οι διακοπές.
- ε) Την παράσταση έκλεψε ένα σκυλάκι.
- στ) Φαίνεται ότι θα βρέξει.
- ζ) Απαγορεύεται να καπνίζετε.
- η) Σας παρακαλώ να είστε προσεκτικοί.

2. Να σχηματίσετε σύνθετα με τις λέξεις που σας δίνονται.

- ξε + διψώ = ...
- ανά + βροχή = ...
- α + γνωστός = ...
- α + ήσυχος = ...
- υπό + υπουργός = ...
- ξε + γράφω = ...
- δια + ερευνώ = ...
- δυσ + τύχη = ...

3. Χρησιμοποιώντας αχώριστα μόρια να δώσετε τις λέξεις που έχουν τις ακόλουθες σημασίες:

- α) Το ερώτημα που έμεινε χωρίς απάντηση. ....
- β) Αυτός που δεν αισθάνεται. ....
- γ) Η έλλειψη βροχής. ....
- δ) Κάνω μια περιοχή να έχει πάλι δάσος. ....
- ε) Αφαιρώ το σκέπασμα από κάπου. ....
- στ) Αυτός που δεν έχει φόβο θεού. ....

4. Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα σύνθετά τους.

εκδρομή:	συγγνώμη: .....
ανταμοιβή:	σύσκεψη: .....
απασχολούμαι:	έμπιστος: .....
ημισφαίριο:	προαύλιο: .....
αμφιθέατρο:	εκβολή: .....
επιτραπέζιο:	ανθύπατος: .....

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 (Εγκλίσεις – Χρόνοι του ρήματος – η Σημασία των Σύνθετων Λέξεων)

1. Να γράψετε δίπλα από κάθε ρήμα σε ποιο χρόνο βρίσκεται.

Είχαμε πάει (.....) για διακοπές στην ιδιαίτερη πατρίδα του πατέρα μου. Τώρα κουρασμένοι έχουμε πέσει (.....) όλοι για ύπνο. Ξαφνικά ακούω (.....) έναν παράξενο θόρυβο και πετάγομαι (.....) επάνω. Μια φωνή μέσα στη νύχτα μου έκοψε (.....) το αίμα. «Θα τον σκοτώσω (.....) τον αφιλότιμο». Ίσως έχω δει (.....) κανένα κακό όνειρο, σκέφτηκα (.....). Κι, όμως, όχι, θα θυμάμαι (.....) για πολύ καιρό αυτή την εικόνα: όρθιο και αγριεμένο τον πατέρα και τη φωνή του, που απειλούσε: (.....) «Θα έχεις πεθάνει (.....) σε ένα λεπτό!». Μιλούσε (.....) σε έναν ψύλλο.

2. Να γράψετε τα ρήματα των πιο κάτω προτάσεων στο σωστό τύπο.

..... (προσλαμβάνω, αορ.) νέο υπάλληλο στο γραφείο του.
Οι μαθητές ..... (προσέρχομαι, στιγμ. μελλ.) στην τάξη.
Δεν ..... (βγαίνω, πρκ.) ακόμα τα αποτελέσματα.
Χθες ..... (πηγαίνω, υπερσ.) περίπατο και .....
(κουράζομαι, αορ.). Όμως ..... (πηγαίνω, εξακ. μελλ.) κάθε μέρα.
..... (φεύγω, α' πληθ. συντ. μελλ.) πριν νυχώσει.

3. Να βρείτε τη σημασία των πιο κάτω συνθέτων.

Καλοραμμένος: .....
Χαρτοκόπτης: .....
Καλόκαρδος: .....
Στενόμακρος: .....

4. Να υπογραμμίσετε τα ρήματα και να γράψετε δίπλα στην παρένθεση σε ποια έγκλιση βρίσκεται το καθένα.

Θέλει να διαβάζει καλά βιβλία. (.....) (.....)
Να γράφει όμορφα ήθελε. (.....) (.....)
Σε περίμενα να έρθεις στο σπίτι μου. (.....) (.....)
Σε παρακαλώ να μου κάνεις τη χάρη. (.....) (.....)
Περιμένω να τελειώσεις για να φύγουμε. (.....) (.....)
(.....)
Εύχομαι πάντα να αριστεύεις. (.....) (.....)
Μην ξαναμιλήσεις! Θα τιμωρηθείς! (.....) (.....)
Πρόσεχε! Σε προειδοποιώ. (.....) (.....)
Μην τρομάξεις, όταν το ακούσεις. (.....) (.....)

5. Να αντικαταστήσετε χρονικά τα εξής ρήματα: *διαβάζω, πίνω, βλέπω, εκφράζω*

Ενεστώτας				
Παρατατικός				
Μέλλοντας Εξακολουθητικός				
Μέλλοντας Στιγμιαίος				
Αόριστος				
Παρακείμενος				
Υπερσυντέλικος				
Μέλλοντας Συντελεσμένος				

6. Να μετατρέψετε τα πιο κάτω ρήματα στον παρατατικό.

Ενεστώτας

Παρατατικός

εγκρίνω	.....
επιβάλλω	.....
πολυβλέπω	.....
πολυνιώθω	.....
εκφράζω	.....
εμπνέω	.....
ξέρω	.....
υπάρχω	.....
υπομένω	.....
λέγω	.....
διαφέρω	.....
καταλήγω	.....

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 (Ενεργητική & Παθητική Φωνή – Α΄ Συνθετικό)

1. Να γράψετε τα πιο κάτω ρήματα στο α΄ πρόσωπο ενικού του ενεστώτα και να βρείτε σε ποια φωνή βρίσκονται.

	α΄ προσ. εν. Ενεστώτα	Φωνή
ανέτειλε		
φωτίστηκε		
ξύπνησαν		
έπλυναν		
ετοιμαστήκαμε		
φάγατε		
νικήθηκαν		
αγαπήσατε		
δημιουργούνται		
γεννιέται		
ασκείς		

2. Να βρείτε το α΄ συνθετικό των παρακάτω λέξεων.

χειροδύναμος .....
γεωγραφία .....
υδραγωγείο .....
λεξιλόγιο .....
αρχηγός .....
τρισδιάστατος .....
πενθήμερη .....
ψυχραιμία .....

3. Να σχηματίσετε σύνθετα με τις πιο κάτω λέξεις.

άνεμος + δείχνω: .....
ύδωρ + γη: .....
πέντε + ημέρα: .....
τρία + εγγόνι: .....
τέσσερα + συλλαβή: .....
ένας + τόνος: .....
γη + κτήμα: .....
δύο + γένος: .....
καλός + τέχνη: .....

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 (Μεταβατικά & Αμετάβατα ρήματα – Αντικείμενο)

1. Να υπογραμμίσετε τα μεταβατικά ρήματα στις πιο κάτω προτάσεις.

- α) Ο ταχυδρόμος χτύπησε την πόρτα.
- β) Ο αγώνας αρχίζει.
- γ) Το κύμα χτυπάει τους βράχους.
- δ) Το ψάρι τσιμπάει το δόλωμα.
- ε) Η δουλειά μας τελείωσε.
- στ) Η πληγή έκλεισε σύντομα.

2. Να υπογραμμίσετε τα αντικείμενα των υπογραμμισμένων ρημάτων και να σημειώσετε το είδος τους (άμεσο, έμμεσο, σύστοιχο).

- α) Άφησαν το λύκο να φυλάει τα' αρνιά. ....
- β) Μας διηγήθηκε τι συνέβη. ....
- γ) Δεν μπορώ να παραβλέψω τη βρομιά στους δρόμους. ....
- δ) Το απόγευμα θα γράψω ένα γράμμα. ....
- ε) Του ζήτησα δανεικά. ....
- στ) Τους αύξησε το μεροκάματο. ....
- ζ) Η Ελένη χορεύει καλαματιανό. ....
- η) Φοβάμαι μήπως αποτύχω στο διαγώνισμα. ....
- θ) Κοιμήθηκε τον ύπνο του δικαίου. ....
- ι) Έμοιαζε πολύ του πατέρα του. ....
- ια) Άφησε σε μένα όλα τα υπάρχοντά του. ....
- ιβ) Με ρώτησε την ηλικία μου. ....
- ιγ) Από τότε που γύρισε ζει μια ήσυχη ζωή. ....
- ιδ) Η καθηγήτρια είπε να μην ανησυχούμε. ....

3. Να αντικαταστήσετε το έμμεσο αντικείμενο με εμπρόθετο προσδιορισμό και το αντίθετο.

- α) Ο καθηγητής εξετάζει τη Μαρία στα μαθηματικά. ....
- β) Ο τροχονόμος έκανε σήμα στον οδηγό. ....
- γ) Μου έδειξε τους βαθμούς του. ....
- δ) Η γιαγιά χάρισε της εγγονής ένα δακτυλίδι. ....
- ε) Του ζήτησα το βιβλίο της γεωγραφίας. ....
- στ) Η νοσοκόμα έκανε του αρρώστου ένεση. ....

ΕΝΟΤΗΤΑ 5 (Βαθμοί Επιθέτων & Επιρρημάτων – Σύγκριση – Β' Συνθετικό)

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός	
		Σχετικός υπερθετικός	Απόλυτος υπερθετικός
πλούσιος (-ος -η -ο)	πλουσιότερος	ο πλουσιότερος	πλουσιότατος
	πιο πλούσιος	ο πιο πλούσιος	πολύ / πάρα πολύ πλούσιος
ταχύς (-ύς -ια -υ)	ταχύτερος	ο ταχύτερος	ταχύτατος
	πιο ταχύς	ο πιο ταχύς	πολύ / πάρα πολύ ταχύς
επιμελής (-ής - ής -ές)	επιμελέστερος	ο επιμελέστερος	επιμελέστατος
	πιο επιμελής	ο πιο επιμελής	πολύ / πάρα πολύ επιμελής

Ανώμαλοι τύποι συγκριτικού και υπερθετικού			
Θετικός	Συγκριτικός	Σχετικός υπερθετικός	Απόλυτος υπερθετικός
απλός	απλούστερος	ο απλούστερος	απλούστατος
γέρος	γεροντότερος	ο γεροντότερος	-----
κακός	χειρότερος	ο χειρότερος	κάκιστος / χείριστος
καλός	καλύτερος	ο καλύτερος	κάλλιστος / άριστος
κοντός	κοντότερος / κοντύτερος	ο κοντότερος / κοντύτερος	κοντότατος / κοντύτατος
λίγος	λιγότερος	ο λιγότερος	ελάχιστος
μεγάλος	μεγαλύτερος	ο μεγαλύτερος	μέγιστος
μικρός	μικρότερος	ο μικρότερος	ελάχιστος
πολύς	περισσότερος	ο περισσότερος	(πλείστος)
πρώτος	πρωτύτερος	ο πρωτύτερος	πρώτιστος

1. Στις πιο κάτω προτάσεις να τοποθετήσετε τα επίθετα των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο.

- α) ..... (μεγάλος, υπερθ., μονολ.) μέρα του χρόνου είναι τον Ιούνιο.
- β) ..... (κακός, υπερθ., μονολ.) που μπορείς να κάνεις είναι να τον διώξεις.
- γ) Η λειτουργία του βασίζεται σε ένα ..... (τέλειος, απόλ. υπερθ. μονολ.) μηχανισμό.
- δ) Ένα από τα ..... (πλατύς, συγκρ. μονολ.) ποτάμια είναι ο Ρήνος.
- ε) Φέτος έχουμε ..... (πολύς, συγκρ. μονολ.) τουρίστες από πέρσι.

σ) Ήταν ..... (καλός, απόλ. υπερθ. μονολ.) μαθητής γι' αυτό βραβεύτηκε.

2. Να σχηματίσετε τα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων.

μικρή .....
θετικό .....
ασφαλής .....

3. Να σχηματίσετε τα παραθετικά των παρακάτω επιρρημάτων.

πολύ .....
γρήγορα .....
ασφαλώς .....

4. Να χρησιμοποιήσετε ως β' συνθετικό τα παρακάτω και να σχηματίσετε σύνθετες λέξεις:

λέω .....
πωλώ .....
τρώω .....
όνομα .....
γράφω .....
όροφος .....
έτος .....
έργο .....
κρατώ .....

4. Να βρείτε το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων.

τετράγωνο .....
αχθοφόρος .....
ξυλουργός .....
τεχνολογικός .....
μικροσκοπικός .....
μετατρέπω .....
πενθήμερη .....
πρωταρχικός .....
γραφειοκρατία .....
αρτοποιός .....

ψυχραιμία .....